

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Κυριακή Η' Λουκά – Εφεσ. 2,14-22 (15/11/2015)

Αθεΐα: πλούτος ή φτώχεια;

Στην προ Χριστού εποχή, αγαπητοί μου αδελφοί, ανάμεσα στους Ιουδαίους και στους εθνικούς – ειδωλολάτρες υπήρχε μέγα χάσμα και αδυσώπητη έχθρα. Οι μεν ήταν εγκλωβισμένοι στο ασφυκτικό πλαίσιο του Νόμου, οι δε ήταν αιχμάλωτοι της αθεΐας. Ο Απόστολος Παύλος, στο σημερινό Αποστολικό ανάγνωσμα, απευθύνεται στους Χριστιανούς της Εφέσου, που προέρχονταν από τον κόσμο των ειδωλολατρών και τους λέγει ότι ο Χριστός έφερε την ειρήνη στα διεστώτα, ένωσε τα δύο μέρη, κατέρριψε το μεσότοιχο του φραγμού και στο πρόσωπό Του δημιούργησε την νέα ανθρωπότητα, μέσα στην Εκκλησία.

Είναι πολλά τα σημαντικά σημεία της περικοπής, στα οποία θα μπορούσαμε να σταθούμε. Επιλέξαμε, όμως, να επικεντρώσουμε τις σκέψεις μας στο γεγονός ότι ο Παύλος ταυτίζει την αθεΐα με την ειδωλολατρία και χαρακτηρίζει τους πρώην ειδωλολάτρες - εθνικούς, άθεους. Θα καταγράψουμε, λοιπόν, κάποιες σκέψεις περί αθεΐας. Θεωρούμε ότι το ζήτημα αυτό έχει μια σχετική επικαιρότητα, καθότι, επ' εσχάτων στην πατρίδα μας, η αθεϊστική ιδιότητα θεωρείται προσόν και προβάλλεται με έντονα γράμματα στα βιογραφικά ενίων εκπροσώπων του πολιτικού κόσμου και όχι μόνο, που θέλουν ν' ασκήσουν εξουσία και να λάβουν ηγετικές θέσεις στο κοινωνικό γίνεσθαι. Πρόκειται για τα ίδια εκείνα πρόσωπα, που ενώ δηλώνουν σεβασμό στο δικαίωμα της πίστης, εντούτοις, δε χάνουν ευκαιρία να λαιδορήσουν αυτή την πίστη και να χαρακτηρίσουν τους πιστούς, ανθρώπους μειωμένων νοητικών και πνευματικών προσόντων¹. Σ' όλους αυτούς απαντά ο Μεγαλέξανδρος της Ελληνικής λογοτεχνίας, ο Παπαδιαμάντης: «Γραικύλος τις σήμερα όστις θέλει να κάμη τον άθεον ή τον κοσμοπολίτην, ομοιάζει με νάνον ανορθούμενον επ' άκρων ονύχων και τανυόμενον να φθάση εις ύψος και φανεί και αυτός γίγας. Το ελληνικόν έθνος, το δούλον αλλ' ουδέν ήττον και το ελεύθερον, έχει και θα έχει διά παντός την ανάγκην της θρησκείας του»².

Οφείλουμε, ασφαλώς, ν' αναγνωρίσουμε ότι η αθεΐα είναι δικαίωμα. Την ίδια στιγμή και η πίστη στο Θεό είναι δικαίωμα. Η διαφορά είναι ότι, όταν η αθεΐα λαμβάνει κρατική υπόσταση και Πολιτειακή δύναμη και εξουσία, λειτουργεί ολοκληρωτικά απέναντι στην πίστη και αρνείται στους πιστούς το δικαίωμα να πιστεύουν ή τουλάχιστον, να εκφράζουν την θρησκευτικότητά τους δημοσίως. Η

¹ βλ. άρθρο της Έλενας Ακρίτα, με τίτλο «Της μάνας τ' αγιασμένο πληκτρολόγιο», «Τα Νέα», 23/5/2015

² «Λαμπριάτικος ψάλτης»

ιστορία, παλαιότερη και νεότερη, είναι γεμάτη από τα δεινά που επέφεραν γνωστά αθεϊστικά καθεστώτα πάνω στην Εκκλησία και στον λαό του Θεού. Ενώ η πίστη, όπως εκφράζεται μέσα από την διδασκαλία της Εκκλησίας, δεν επιβάλλεται, αλλά απευθύνεται στην ελεύθερη κρίση και βούληση των ανθρώπων, οι οποίοι ακούν διαχρονικά τον Χριστό να διαλαλεί: *όστις θέλει οπίσω μου ακολουθείν...*³.

Πιστεύουμε ότι η αθεΐα συνιστά πνευματική αναπηρία. Όχι μόνο η Εκκλησία, αλλά και κορυφαίοι εκπρόσωποι της επιστήμης δέχονται σήμερα ότι η θρησκευτικότητα, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, είναι συνυφασμένη με την ανθρώπινη ύπαρξη. Ο άνθρωπος είναι πλασμένος να πιστεύει. «...είμαστε προγραμματισμένοι για τον Θεό, η θρησκεία, η επιθυμία για επικοινωνία και η λατρεία του Θεού είναι έμφυτη σ' εμάς και έρχεται τόσο φυσικά, όσο και η γλώσσα. Όπως είμαστε όλοι γεννημένοι ομιλητές και γεννημένοι περιπατητές, έτσι είμαστε και γεννημένοι θρήσκοι. Όπερ σημαίνει, με άλλα λόγια, ότι όπως τα παιδιά, αν αφεθούν απομονωμένα να μεγαλώσουν μόνα τους, θα δημιουργήσουν μια δική τους γλώσσα, χρησιμοποιώντας τα εγκεφαλικά κυκλώματα της ομιλίας, έτσι θα δημιουργήσουν και μια δική τους θρησκευτική πίστη, γιατί ο άνθρωπος είναι προγραμματισμένος να θρησκεύει...»⁴. Αυτό που η επιστήμη διακηρύσσει ως φυσική στάση ζωής, σήμερα, παρά τις απεγνωσμένες προσπάθειες οπαδών του σύγχρονου αθεϊσμού περί του αντιθέτου, το είχε διακηρύξει ο Πλούταρχος ήδη από την αρχαιότητα: «μπορείς να βρεις πόλεις χωρίς τείχη, με αγράμματους πολίτες, πόλεις χωρίς βασιλείς, χωρίς κατοίκους, πτωχές, χωρίς θέατρα και σχολεία. Πόλεις, όμως, χωρίς ιερά και θυσίες και προσευχές, δε θα βρεις». Αυτό σημαίνει, όπως έλεγε ο Ντιστογιέφσκι, δικαιώνοντας απόλυτα τον Απόστολο Παύλο, ότι «το να ζεις χωρίς Θεό είναι βάσανο... ο άνθρωπος δεν μπορεί να ζήσει χωρίς να γονατίζει... αν απομακρύνει τον Θεό, γονατίζει μπροστά σ' ένα είδωλο από ξύλο ή χρυσό ή μπροστά σε κάποιο είδωλο της φαντασίας του. Πάντως, κάπου γονατίζει. Όλοι αυτοί που λένε ότι είναι άθεοι λένε ψέματα. Ειδωλολάτρες είναι, όχι άθεοι. Άθεοι δεν υπάρχουν»⁵.

Αποδεικνύεται, τελικά, ότι η αθεΐα, που προβάλλεται σήμερα ως προσόν και επιδεικνύεται με περισσή αυταρέσκεια, αποκαλύπτει την κενότητα και την αληθινή πτωχεία των φορέων της. «Πρέπει να σκεπτόμαστε για τους αθέους ότι είναι οι πιο φτωχοί ανάμεσα στους υιούς των ανθρώπων. Διότι οι άλλοι πτωχοί άνθρωποι δεν έχουν ψωμί, ούτε ρούχα, ούτε γη, ούτε υγεία, έχουν, όμως, στην καρδιά τους τον Θεό, τον χορηγό όλων των δώρων και έχουν την ελπίδα στον Θεό και Δημιουργό τους. Ενώ οι άθεοι ούτε αυτά δεν έχουν. Δεν έχουν εκείνη

³ Μάρκ. 8,34

⁴ Δημήτρης Τσινικόπουλος, «Το στοίχημα του Πασκάλ», σελ. 127

⁵ Νικολάε Στάνιχαρτ, «Το ημερολόγιο της ευτυχίας», σελ. 376

την μέγιστη περιουσία, την οποία όλοι οι δημιουργημένοι άνθρωποι πρέπει και μπορούν να έχουν· δεν έχουν τον Θεό. Γι' αυτό πρέπει να συμπεριφερόμαστε στους αθέους με συμπόνια και όχι με σκληρότητα»⁶. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

⁶ Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς, «Δεν φτάνει μόνο η πίστη...», σελ. 172